

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Spre noua eră.

Sibiu, 17 Ianuarie n

Dieta țării noastre începe să fie mai cu sporiu la muncă decât în trecut. Legile pactului cu Austria, puse de altcui în vigoare dela începutul anului, prin cunoscuta lege de un paragraf, au fost discutate în ședința de Luni a camerei ungare și votate fără discuție, în o singură ședință. Temerile deci, că desbaterile asupra lor vor ținea câteva luni, nu s'au adevărit. Peste greul acesta a trecut iute dieta. Mai este acum de desbătut proiectul de lege despre votarea contingentului de recruți, apoi budgetul anului curent, și atunci probabil că vine la rând noua lege electorală. Domnul ministru de interne, contele *Andrássy* a promis, în ședința de Mercuri a dietei, că în cursul lunii Martie ori Aprilie va prezenta dietei proiectele sale de lege în chestia aceasta.

Reformele electorale ne interesează în măsură foarte mare. Nu știm însă, cum vor fi compuse proiectele dlui ministru de interne, și judecând asupra lor nu ne putem forma. Au apărut în mai multe ziare maghiare știri despre principiile fundamentale pe baza cărora va fi compusă noua lege electorală, dar știrile au fost imediat desmintite, prin urmare nu erau autentice. După ele deci nu ne putem lua. Părerea noastră este, că proiectele contelui *Andrássy* nu pot să fie compuse, decât numai în înțelesul pactului legat la timpul său între coaliție și Coroană, deci în înțelesul dorinței Coroanei. Iar dorința Coroanei nu poate fi aceea, ca o mare parte din credincioșii cetățeni ai țării să rămână și pe mai departe desmoștenită și despoiată de cel mai primordial drept cetățenesc, de dreptul de alegere.

Faptul, că deodată cu noua lege electorală se va prezenta dietei și o propunere referitoare la modificarea regulamentului de casă, ne întărește în convingerea, că oricât de meșteșugită să fie noua lege electorală, naționalitățile nemaghiare și socialiștii nu pot fi împedecați să între în număr mai mare în parlament, printr-o înăsprirea regulamentul de casă sigur că nu se face pentru deputații maghiari, ci pentru cei naționaliști și socialiști. Dacă ar fi deci prospecte, că socialiștii și naționaliștii nu vor putea să între în număr mai mare în dietă în urma noii legi electorale, sigur că înăsprirea regulamentului de casă nu s'ar face.

După cele mai nouă știri venite din Budapesta pertractările pentru modificarea regulamentului de casă s'au început deja, sub conducerea prezidentului casei, printr-o intențiune a aceea, ca modificarea să se facă numai decât, înainte de a se apuca dieta de pertractarea budgetului și a legilor referitoare la reformele electorale. Planul e făcut așa, ca nu guvernul să facă propunerea de modificare, ci parti-

dele din majoritatea parlamentară însăși. Propunerea va fi turnată într'un singur paragraf, ca să nu poată fi obstruată, cu a cărui formulare partidele coalitate se vor ocupa astăzi. Vineri, la orele 5 d. a. într'o conferență plenară.

Scopul modificării regulamentului de casă fiind acela, de a se împedeca pe viitor orice obstrucție în dietă, ca contrari principii ai obstrucției nu putem decât să aprobăm măsurile de apărare, cari se iau în privința aceasta. Am mai dori însă, ca măsuri aspre să se iee și în altă privință în regulamentul de casă al dietei. Să se facă imposibile pe viitor intreruperile cele triviale, neparlamentare, supărăcioase, nu numai pentru ceice le aud cu urechile în dietă, ci și pentru ceice cetesc numai despre ele, și chemate să ne prezinte dieta în afară ca o corporațiune, compusă din elemente de dubioasă educație și de dubios simț de bunăcuviință.

Atât graba cu care se face modificarea regulamentului de casă, cât și anunțarea apropiatei depunerii pe biroul casei a proiectelor de lege despre reformele electorale, ne fac se vedem apropiindu-se zorile unei ere noue în politica internă a patriei noastre, era egalei îndreptări cetățenești și era *muncii*. Fie deci, ca legile cari o vor inaugura, să fie astfel compuse, ca nime să nu aibe motiv să fie nemulțumit, ori scutrit în dreptul său!

Anul nou în Sibiu.

Frumosul obicei, de a se prezenta întreaga inteligență română din Sibiu în ziua Anului nou la Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit, *Ioan Meșianu*, pentru a-i aduce felicitări de Anul nou, a fost ținut și de astădată.

Asesorii conzistoriali, profesorii dela seminariul „Andreian” și dela școala civilă de fete, funcționarii conzistoriali și ai institutului de credit și economi „*Albina*”, în frunte cu domnul director *Parteniu Cosma*, în sfârșit membrii inteligenței române din Sibiu, în număr aproape complet, fără deosebire de confesiune, s'au prezentat corporativ Marți, în ziua Anului nou, la orele 11 la Excelența Sa, pentru ași manifesta de nou alipirea, venerațiunea și recunoștința, pentru activitatea dezvoltată întru apărarea și promovarea intereselor generale ale biserice și școlii, iar prin acestea ale neamului întreg.

Sentimentele inteligenței sibiene le-a tălmăcit și de astădată Preacuvioșia Sa, domnul Arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. *Ilarion Fușcaru*, care într'o călduroasă vorbire a adus mulțămiri bine simțite Excelenței Sale pentru lupta purtată în cursul anului eșirat întru apărarea școlii noastre confesionale, durere, fără succesul dorit și așteptat, căci proiectul în contra căruia s'a purtat lupta a devenit lege, căreia trebuie acum să-

ne supunem și să-i împlinim dispozițiile. Dorește Înaltpreasfinției Sale încă mulți ani fericiți, pentruca să poată conduce și mai departe naia biserice și a neamului cu zelul și înțelepciunea de până acuma.

După încetarea aclamărilor zgometoase răspunde Înaltpreasfinția Sa, Dl Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, mulțămind pentru frumoasele semne de dragoste ce i-se aduc și cu ocaziunea aceasta, și promițând, că și în restul zilelor sale va lucra tot spre binele și în interesul biserice, neamului și al patriei. Constată, că între împrejurări normale, anul trecut a fost unul dintre cei mai buni. Nici când nu s'au zidit și reparat atâtea biserici ca în anul trecut, și niciodată poporul credincios din arhiepiscopie nu a dat probe atât de eclatante despre zelul său de jertfire, ca în anul trecut. Dovadă colecta întreprinsă pentru completarea gimnasiunii din Brad, care a dat rezultate uimitoare. Dar cu toate acestea, anul a fost unul dintre cei mai răi pentru noi, în urma greutăților ci ni-s'au creat prin noua lege școlară, căreia acum trebuie să ne supunem, ca cetățeni buni și credincioși ai statului. Ni-s'au creat deci multe neajunsuri și grele din cale afară sunt zilele prin cari străbatem, dar totuși vom putea birui toate relele, dacă împreună vom munci toți pentru înfrângerea lor, și dacă vom jertfi toți pentru biserică și mai ales acum pentru școala confesională, care trebuie conservată cu orice preț. Mulțămeste de nou pentru doririle de bine și pofestele tuturor celor prezenți și celor de acasă Anul nou fericit.

Dela Înaltpreasfinția Sa întreaga societate română sibiiană a mers la locuința Preacuvioșiei Sale domnului Arhimandrit și vicar arhiepiscopesc Dr. *Ilarion Fușcaru*, unde domnul avocat *Ioan A. de Preda* a scos la iveală meritele pe cari și le-a câștigat Preacuvioșia Sa pentru biserică și neam, în cursul anilor, luând parte activă la reorganizarea biserice noastre încă de pe vremea fericitului în Domnul Andreiu baron de Șaguna. Ii dorește viață îndelungată, ca cu activitatea sa rodnică și zeloasă să fie de folos neamului și bisericei încă multă vreme.

Preacuvioșia Sa mulțămeste pentru felicitările ce i-se aduc și constată, că nimic nu poate să fie biserice și națiunii atât de folositor ca dragostea și buna înțelegere între cei de o credință și de o limbă. Dorește, ca dragostea creștinească să ne lege pe toți la oaltă, și atunci lucruri mari vom putea face spre binele neamului, al biserice și al patriei.

S'au mai adus apoi felicitări de Anul-nou Preacuvioșiei Sale dlui protosincol, director seminarial Dr. *Eusebiu R. Roșca*, unde oratorul a fost dl profesor *Dem. Cunțan*. Domnul director *Roșca* a mulțumit cu cuvinte calde pentru atențiunea dată. Funcționarii dela „*Albina*” au felicitat apoi corporativ pe directorul lor, dl *Parteniu Cosma*.

Pastoralele arhierelor nostri.

Dăm astăzi pastorală Preasfințitului Domn *Ioan I. Papp*, Episcop al diecezei Aradului, adresată de Crăciun credincioșilor săi. E următoarea:

Lubiților creștini și fii suflatești!

După voința marelui și preainduratului Dumnezeu am ajuns iarăși la punctul, dela care am plecat înainte cu un an de zile; am ajuns iarăși ziua de mare bucurie a Nașterii Mântuitorului nostru Isus Christos, întru pomenirea căreia lumea creștină a așezat sărbătoarea, iar biserica noastră și-a întocmit cântările sale de laudă și mărire, cum este și tropariul zilei, din care învățăm a cunoaște că: lumina cunoștinței, adusă de Christos în lume, este calea spre credință, și, că numai credința în Dumnezeu dă creștinului nădejdea mântuirii sufletului său.

Lubiților creștini și fii suflatești!

Sfânta evanghelie ne spune, că la Nașterea Mântuitorului Christos s'a ivit o stea neobișnuită pe ceriu, la vederea căreia păstorii din Vifleem, întocmai ca și ingerii din ceriu, au dat glas de bucurie întru cinstea și mărirea lui Dumnezeu, care a trimis, și întru cinstea și mărirea unuia născut fiului său, care a primit să vină în lume, chipul robului luând. Tot din sfânta evanghelie înțelegem și aceea, că precând și Magii (cunoșcătorii de stele) au grăbit a veni din mari depărtări să se închine pruncului Isus și să-i aducă daruri obicinuite pe acele vremuri la curțile împărătești, adică: aur, smirnă și tămâie, — pe atuncea Irod împăratul din Iudea, luând cunoștință de ivirea stelei, s'a turburat foarte și cu el s'a turburat tot Ierusalimul.

Când ne cugetăm la acestea și când ne mai dăm seamă, că dela facerea lumii până astăzi, nu numai în colibe săracilor și în casele bogăților, dar nici în palatele boierilor și ale împărăților nu s'a mai născut alt prunc, a cărui venire în lume să fie fost prevestită prin cutare semn ceresc, cum a fost prevestită Nașterea Domnului nostru Isus Christos prin steaua cea minunată; când ne dăm apoi seamă și de aceea, că nu s'a mai născut al doilea prunc în lume, care de-o parte să fie adus și produs atâtea bucurie la unii și atâtea suferință la alții, câtă a adus și câtă a produs pruncul Isus de odată cu venirea sa pe pământ; — de sine se pune creștinului întrebarea: care a fost motivul bucuriei și al turburării, și care a fost îndemnul trimiterii și scopul venirii Mântuitorului nostru Isus Christos pe pământ?

Ca să cunoaștem acestea, trebuie să cunoaștem omul, trebuie să ne întrebăm: oare omul, mulțumit-a lui Dumnezeu pentru darurile de cari l-a făcut părtaș? Trebuie să ne întrebăm: oare oamenii, pe cari Dumnezeu i a așezat în raiul desfătării, ascultat au de porunca Domnului, care le-a zis: „Din toți pomii raiului să mâncați, dar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mâncați, căci în ziua în care veți mânca, cu moarte veți muri?”

Și răspunsul este că nu, și iarăși nu. Omul nu numai n'a mulțumit lui Dumnezeu, ci văzându-se în stăpânirea bunătăților și bogățiilor raiului, și-a uitat cu totul de ziditorul său. El orbit de duhul trufiei și îmboldit de pofta de a fi mai mult decât ce l-a făcut Dumnezeu, a dorit să cunoască și el taina: pentruce l-a oprit Dumnezeu dela gustarea din pomul cunoștinței binelui și al răului?

Și în aceasta dorință a lor, spriginită de diavolul prefăcut în șerpe, strămoșii noștri mâncând din pomul oprit, așteptau, cu nerăbdare să li-se deschidă ochii, să fie și ei Dumnezei, după cum le spusese șerpele.

Și ochii lor s'au și deschis, dar nu după dorința și după așteptarea lor, ci pentru a se convinge, că prin călcarea poruncii lui Dumnezeu, nu numai n'au ajuns aceea, ce au dorit și spre ce i-a îndemnat șerpele, ci au pierdut și aceea, ce

au avut cu drept de moştenire. Ochi lor s'au deschis, ca să vadă şi să simtă, că sunt daţi afară din rai, şi pentru mănucarea din rodul pomului oprit au perdut toţi pomii, şi din moşteni ai împărăţiei lui Dumnezeu au ajuns robii legii păcatului.

A fost mare păcatul strămoşilor noştri, dar şi osânda lor a fost cu atât mai simţitoare, cu cât după scoaterea din rai, Dumnezeu i-au aşezat în preajma aceluia, ca în toate zilele avându-l înaintea ochilor, să-şi aducă aminte de fericirea perdută prin călcarea poruncii lui Dumnezeu.

A fost aspră această osândă, dar ea a fost dată, nu numai pentru neascultare, ci şi pentru aceea, că întrebaţi strămoşii: de ce au călcat porunca? ei în loc să-şi mărturisească păcatul şi să-şi ceară ertare, Adam a pus vina pe Eva, iar aceasta pe şerpe şi astfel un păcat a născut pe altul, iar prin păcat a intrat în lume moartea.

Bunul Dumnezeu însă, deodată cu judecata şi osânda omului pentru păcat şi a diavolului pentru înşelăciune a şi zis acestuia: „Vrăsmăşie voiu pune între tine şi între muiere, între semănţia ta şi între semănţia ei. Acela (Mântuitorul) va zdrobi capul tău şi tu vei păzi călcăiul lui“.

Bunul Dumnezeu adevărat ştiind, că călcarea poruncii sale este însăşi necredinţa, iar din aceasta răsare păgânătatea; ştiind şi aceea, că păcatul va întuneca mintea şi va slăbi puterile trupei şi sufleteşti ale omenimei întru aţâţare, încât de sine şi prin sine omul nu se va mai putea îndrepta şi astfel voind să arete, că nu voeşte moartea păcatului, ci să se întoarcă şi să fie viu, — întru nemărginita sa bunătate a promis trimiterea unui Mântuitor, care se vestească lumina cunoştinţei de Dumnezeu, şi prin aceasta lumină să strice lucrurile diavolului, să readucă împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, adică: să mântue neamul omenesc de osânda păcatului, se împace cerul cu pământul şi pe om cu Dumnezeu, ziditorul şi stăpânul său.

Cunoscut astfel îndemnul şi scopul, cunoscut din prorocii locul şi timpul venirii lui Christos, ivirea steii l-a putut turbura pe Irod, pentru că în acea stea şi el a văzut venirea lui Mesia cel făgăduit, de care-şi temea tronul. Că Irod şi-a temut împărăţia de pruncul Christos, împăratul lumii, se vede din cuvântul sfintei evanghelii, că Irod în turbarea mâniei sale, pentru că Magii nu i-au spus unde s'a născut pruncul, ael Irod a dat poruncă ostaşilor săi şi acestia înarmaţi cu sulţele şi cu cuţitele au năvălit în toate părţile oraşului şi au omorât pe toţi pruncii de doi ani şi mai jos, din Vifleem şi din hotarele lui, în credinţa, că vor putea stânge şi viaţa lui Mesia cel venit.

Dacă însă a fost mare turburarea şi mânia lui Irod la Naşterea lui Christos, cu atât mai mare a fost bucuria poporului temător de Dumnezeu, care nu numai din semnele cerului a crezut plinierea vremii, ci din faptul, că Dumnezeu — prin ingerul său — a mântuit viaţa lui Isus de sabia ostaşilor păgânului Irod, s'au şi convins, că nou născutul este cu adevăratul fiul lui Dumnezeu, Mesia cel făgăduit şi aşteptat cu sete de veacuri îndelungate.

Acum dar, când întreaga noastră biserică prăznuieşte sărbătoarea venirii darului, să ne bucurăm şi să ne veselim şi noi, precum ne-am bucurat şi veselit oştineşte şi în anii trecuţi, precum s'au bucurat şi veselit părinţii, moşii şi strămoşii noştri, şi precum trebuie să se bucare tot omul cu frica lui Dumnezeu la pomenirea acestui praznic al mântuirii sufleteşti ce s'a dat nouă şi tuturor oamenilor prin Isus Christos Domnul nostru.

Când vă îndemna la aceasta ştiu şi eu, că seceta îndelungată din vara anului acestuia, v'a atins şi pe voi în măsură mai mare ori mai mică, cum a atins o parte mare din lume. Ştiu, că în urma secetei pământul n'a dat roada aşteptată, care se acopere multe trebuinţe ale vieţii omenestii, şi mai ştiu şi aceea, că prin noua lege de învăţământ ni-se impun şi alte greutăţi, dar acestea toate nu au se micşoreze bucuria şi veselia sufletului vostru, pentru că darul şi binecuvântarea cerească ce s'a dat tuturor oamenilor prin venirea pe pământ a Mântuitorului nostru Isus Christos, este cu mult mai mare şi mai însemnat pentru sufletul creştinesc, decât toate bogăţiile trecătoare ale lumii acesteia.

De aceea şi alte asemenea certări şi greutăţi au avut parte şi părinţii, moşii şi strămoşii noştri, dar cu toate greutăţile şi neajunsurile vieţii zilnice, această sărbătoare a venirii darului, acest praznic al împăcării omului cu Dumnezeu, când adevărat după zisa psalmistului: „Mila cu adevărul s'a întîmpinat, dreptatea cu pacea s'a sărutat“, părinţii, moşii şi strămoşii noştri l-a petrecut cu bucurie şi veselie sufletească, pentru că fiind tari în credinţă

în Dumnezeu, aveau şi convingerea necătită, că certarea ce o trimite Dumnezeu asupra oamenilor este numai spre deşteptarea şi îndreptarea lor din cărările cele rătăcite, spre care scop Dumnezeu pune la probă statornicia lor în credinţă, şi ascultarea lor întru împlinirea poruncilor Lui, cum a pus la probă credinţa lui Iov şi ascultarea strămoşilor Adam şi Eva.

Dacă cerul şi pământul s'au bucurat de o potrivă la venirea pe pământ a Mântuitorului Christos; dacă părinţii, moşii şi strămoşii noştri au prăznuit cu bucurie şi veselie creştină acest praznic al mântuirii sufletului creştinesc; dacă părinţii, moşii şi strămoşii noştri au păzit credinţa în Dumnezeu între toate împrejurările vieţii şi n'au socotit certările de sus şi ispitele de jos, să facem şi noi tot asemenea. Să prăznim şi noi cu veselie creştină şi să ne bucurăm de venirea darului mântuirii sufleteşti, pentru că înţeleptul Solomon ne spune, că: „Mântuirea sufletului este bogăţia omului“.

Să păzim şi să ne întărim tot mai mult în credinţa în Dumnezeu şi aceasta credinţă s'o arătăm prin ascultarea şi plinierea cuvântului lui, iar aceasta nu numai pentru că cuvântul lui Dumnezeu este poruncă, care trebuie s'o păzească şi împlinească cu sfinţenie toată suflarea şi toată făptura; nu numai pentru aceea, ca să avem îndrăzneală a-l ruga să asculte şi el cererile şi să împlinească dorinţele noastre, dar şi pentru aceea, ca în casuri de ispite şi certări să avem liniştea sufletului despre datorinţele împlinite, şi astfel să avem nădejdea binelui între toate împrejurările vieţii, pentru că după cum ne învaţă marele Apostol Pavel: „Prin nădejde ne-am mântuit“.

Să păzim credinţa în Dumnezeu, cum au păzit-o părinţii, moşii şi strămoşii, având înaintea ochilor şi cuvintele Apostolului nemuritor: „De este Dumnezeu cu noi, cine este contra noastră“. Să păzim credinţa în Dumnezeu, şi conform învăţăturii acelui Apostol, „să ne apropiem cu îndrăzneală la scaunul darului său ca să luăm mila şi să aflăm dar spre ajutor în vreme de lipsă“. Să păzim credinţa în Dumnezeu, pentru că după cum ne învaţă şi Ap. Iacob: „Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit vine de sus dela părintele luminilor, la care nu este schimbare, sau umbră de mutare“. Să păzim credinţa în Dumnezeu, căci după cum ne învaţă Ana, mama prorocului Samuil: „Domnul face sărac şi îmbogăţeşte, smereste şi înalţă, ridică de pe pământ pe cel lipsit şi scoală pe cel sărac, ca să-l așeze cu boierii poporului“. Să păzim credinţa în Dumnezeu, căci după mărturisirea dreptului Iov: „Dumnezeu arată fulgerului tunător calea şi tot el porunceşte a fi pe pământ zăpadă, furtună şi ploaie“. Să păzim credinţa în Dumnezeu şi să păzim şi plinim poruncile astfel, ca în vremea de certări mai mari ori mai mici fiecare creştin să poată zice cu inima veselă şi cu frunte senină, cum a zis dreptul Iov: „Certarea Ta Doamne mi-a păzit duhul meu“.

După toate acestea, rugând pe Dzeu, tatăl îndurărilor, să primească sfintele rugăcini ce s'au făcut şi să vă răsplătească tuturor darurile şi jertfele ce aţi adus pentru biserică şi pentru sfintele ei aşezăminte, — îl rog totodată să trimită asupra voastră darul şi binecuvântarea sa cerească, care se lumineze mintea şi să îndrepte voia voastră spre împlinirea poruncilor dumnezeieşti şi ale sfintei noastre biserici, să lumineze mintea şi să îndrepte voia voastră spre păzirea credinţei, spre sporirea dragostei şi spre întărirea nădejdei voastre creştine întru Domnul, ca astfel să puteţi petrece cu bine şi mângâiere şi se ajungeţi, precum vă şi doresc din inimă, aceste sfinte sărbători la mulţi ani cu mai multă bucurie şi îndestulare. Amin.

Arad, la sfintele sărbători ale Naşterii Domnului din anul 1907.

Al vostru tuturor de bine voitor:

Ioan I. Papp
episcopul Aradului.

Oficială.

1. Protopopii să trimită taxa dela părechile cununate în 1907.

2. Parohii să dispună a se purta în ziua de Bobotează discul metropolitan.

Să se îngrijească de solvirea:

a) premiului de asigurare a edificiilor contra focului,

b) a taxelor la fondul de penziuni,

c) a dărilor de diferite soiuri.

Din despărţăm. Sibiului al „Asociaţiunii“

— Comuna Veştem. —

Cu plăcere constatăm, că între comunele din despărţământul nostru, în care se manifestă mai mult interes faţă de înaintarea în cultură, numărăm şi Veştemul. Aici există bibliotecă populară, care este, ca peste tot pe teritoriul despărţământului Sibiului, în grija parohului.

Constă din 40 opuri. În anul 1903/1904 s'a înfiinţat şi bibliotecă tinerimei, constă azi din 151 opuri, pe cari le cetesc adulţii, tinerii din şcoala de repetiţie şi elevii mai mari. Tinerimea aşa s'a datat la cetit, încât Duminica aproape toate cărţile sunt scoase din bibliotecă şi distribuite între tineret. Biblioteca se înmulţeşte an de an cu mai multe opuri, cumpărate din taxele de câte 50 bani, solvite de elevii şcolai.

În fiecare Sâmbătă şi Duminică tin învăţătorii dela şcoala grăniţarească prelegeri economice, la cari ia parte tinerimea de ambele sexe.

Rugăm pe on. paroh Ioan Papiu, ca să ţină unele „şezători literare“ şi cu poporul.

Scrisoare din Brad.

Intre oameni bunăvoire!

Brad, Decembrie 1907.

O salbă întreagă de mărgăritare au adus brădenilor zilele sfinte ale Naşterii Dului. Biserica ticătită de multime neîncăpută; parcă anume a voit să audă, înţelege şi soarbă poveştele părinteşti, cu cari bunul părinte Arhiep. şi Metropolit i-şi mângâie fiii sufleteşti la praznicul împărăteşti. Au isvorât din inimă bogată în iubire şi au răsunat din inimi curate.

Dragostea creştinească e isvorul bunei şi al fericirii!

Să cultivăm această rădăcină mare şi frumoasă, nu numai prin vorbe, ci şi prin fapte!

Să scrijnim şi să ajutăm cele două aşezăminte sfinte — biserică naţională şi şcoala noastră profesională, — izvoarele dragostei către Dumnezeu şi de aproapele, singurele, ce ni-au rămas dela fericirii părinţi de mai scumpă moştenire părintească.

Biserica ne-a păstrat ceea-ce avem mai scump: legea, limba şi datinile strămoşestii, ea ne-a ocrotit contra nenumăratelor cercări grele în decursul timpurilor furtunoase, ne-a condus la limanul mântuirii, ea ne-a fost şcoală, ne-a produs bărbaşi luminaţi, ne-a arătat calea mântuirii!

Aceste şi altele au fost adevărurile auzite în aceste zile sfinte, cari într'una trebuie să răsunen în urechile celor ce au duh în ei.

Lumina sufletelor printr'o bună creştere religioasă, prin învăţătura religioasă — e singura doftorie, care ne va scăpa de peire.

Să jertfim pentru biserică, şcoală, învăţătura religioasă, căci învăţăturile sunt mai preţioase decât aurul, argintul ori alte bunuri. Acestea să le închinăm pentru celea.

Învăţăturile apostoleşti au înălţat sufletele şi în inimile evlavioşilor. Pe mulţi i-au îndemnat la fapte creştineşti frumoase.

Înălţătoare au fost şi colindele celor 8 studenţi, cari au reprezentat Craii lui Christos, în Brad, şi comunele fruntaşe, Baia de Criş şi Crisicior. Ei au fost pretutini întâmpinaţi cu iubire şi preferenţi întru oaspeţii Crăciunului. Chiar şi cei depărtaţi de vatră şi-au arătat iubirea faţă de ei, deoarece obolul curat, vre-o 240 cor. l-au închinat pentru lipsa cea mai arzătoare, — a neamului luminare.

Tot la Crăciun s'a făcut în biserică din Brad dare de seamă despre jertfele aduse de plugarii din această comună pe altarul cultului neamului de astă toamnă până la Crăciun. Vre-o 180 bărbaşi şi femei au dăruit aproape 400 cor., dând dovadă, că înţeleg glasul Dului.

La 28 Decembrie s'a ţinut adunarea reprezentanţei gimnaziale. Au fost prezenţi 47 de reprezentanţi, din 72, în frunte cu protopresbiterul Cornel Lazar din Hălmgăiu. S'a hotărât regularea emolumentelor învăţătorilor dela şcoala elementară împreună cu gimnaziul, atât dela şcoala din Brad, cât şi la cea din Hălmgăiu, conform legii din 1907. S'a stăvilit budgetul, asigurat salariul pentru al Vi-lea profesor şi alte lucruri, cari ne vor împintena şi încuraja să aducem jertfe fără prihană pentru luminarea obştească.

Iată salba de mărgăritare, care voie bună să deştepte în toţi, cari cu interes urmăresc trezirea neamului nostru din somnul cel de moarte al nepăsării!

Dr. P. O.

Salvarea şcolaelor.

Comuna Deda urcă salariul!

Din multe părţi ale arhidiecezei noastre vin ştiri îmbucurătoare. Astăzi cutare comună bisericească a ridicat salariile învăţătorilor, mâne altă comună, şi așa mai departe.

Cetisem mai multe corespondenţe a părute în preţitul nostru ziar, cari au fost toate strigări de durere ale învăţătorilor noştri zdrobiţi de grija familiei lor. Aşa Dascălul Ion cerea, ca P. V. Conzistoriu să aplice concluzul congresului despre îmbunătăţirea salariilor, până la punerea legii în vigoare. Multe comune însă n'au aşteptat concluzul, ci au ridicat salariile din propriul lor îndemn, conform legii, încă de pe acum. Aşa şi comuna Deda.

Duminică, în 2 Decembrie 1907 s'a ţinut şedinţa cu comitetul parohial în această fruntaşă comună din tractul Reghinului, sub prezidiul dlui protopresbiter Galacteon Şagău, premergând dispoziţiile „Statutului organic“.

Fără nici o şovăire, comitetul parohial, fiind în curent cu condiţiile ajutorului de stat, a declarat, că până vor mai avea o coajă de mălai pe masă, oamenii noştri nu vor primi ajutor de stat, deşi şcoala e provăzută cu două puteri didactice. Declară deci cu mândrie, că ridică salariile ambilor învăţători la cifra preserisă de lege, şi încă cu 1 Ianuarie 1908.

Din şedinţa comitetului s'a adus concluzul şi înaintea sinodului, unde lucrul era mai greu, nefind unii dintre membri în curent cu trebile.

Aci a luat apoi lupta P. On. Domn protopresbiter Galacteon Şagău, care prin un discurs clasic a explicat sinodului chestia ajutorului de stat. Mărturisesc, că în viaţa mea n'am auzit pe dl protopresbiter vorbind așa entuziasmat şi convingător ca acum.

Discursul a avut succes strălucit, căci ajutorul de stat a fost respins, iar concluzul comitetului parohial a fost aprobat şi epitropia parohială îndrumată, ca cu 1 Ianuarie 1908 să-l execute.

Dl protopop a fost sprijinit în sinod de câţiva bărbaţi mai luminaţi, cum e casarul comunal Ion Ghidiu, epitropul Teodor Ghidiu şi cantorul Ştefan Morărean. Notarul Ioan Fincu ne-a îmbiat cu ajutorul de stat, ca mai toţi notarii, dar pe urmă a devenit cel mai entuziasmat luptător pentru cauza şcolaelor.

Mare a fost aci meritul P. On. domn protopresbiter Galacteon Şagău, căci a folosit o tactică de admirat.

Laudă şi se cuvine însă şi pe popor român din Deda, căci putere de viaţă se dovedeşte în tine. Viitorul tău va fi de aur, iar eu încheiu cu cuvintele poetului:

Acela în luptă grea se perde
Ce singur e rădăcitor,
Iar noi uniţi, în ori ce vreme,
Vom fi pururea învingători!

Deda, 20 Decembrie v.

G. C.

NO UŢĂŢI.

Fond cultural. În parohia Crisicior (protopresbiteratul Zarandului) s'a înfiinţat un fond cultural în sărbătorile Crăciunului, ale cărui litere fundamentale, după ce vor primi încuviinţarea superiorităţii noastre bisericeşti, le vom publica, pentru ca să fie cunoscute tuturor. Ţărani simpli s'au angajat, după cum ni se scrie, a contribui, ori au depus chiar la moment câte 300—500 cor. numai ca să-şi poată mântui şi susţinea şcoala, conform legii şi trebuinţelor de acum. Iată ce poate face un preot vrednic! Iar poporul, care e în stare să aducă astfel de jertfe culturale sale, limbei şi naţionalităţii sale, e vrednic de admiraţia lumii.

Dela cassa arhidiecezană. Pentru gimnaziul din Brad au intrat dela comuna Pianul-de-jos, protopresbiteratul Sebeşului, 105 cor. 2 fil. sumă la care au contribuit următorii: Biserica ort. 50 cor., Ioan A. Bena, paroh, Teodor Trifa et. cons. câte 5 cor., Ioan Marta pantofar, Ioan Radu notar, Felix Radu, Johanna Radu, Ioan G. Androni prim., Nicolae Todoran j. Savu Maft. Savu, George Oni. Androne, Nicolae Savu Bălan, Simeon Paşiu jun., Nicolae Muntean, Avram Santeiu, Savu Florea, Ioan Herlea, Ioan Sibişan, Ioan I. Popa, Ana Nic. Savu preoteasă, Ioan Ioan Marta pancia, Maftiu Miga, Savu Miga jun., Nic. Todoran, Militon Todoran, Maria Mil. Todoran, câte 1 cor., iar alţii cu sume mai mici.

Ministrul de războiu al României, dl general *Averescu*, a fost primit zilele trecute în audiență din partea monarhului nostru la Viena. S'a dat și un prânz de curte în onoarea generalului român *Averescu*.

Răscumpărare. Domnul Dr. *Ioan Lupas*, profesor seminarial și a rescumpărat felicitările de ziua onomastică cu 10 cor., date pentru „Muzeul Asociațiunii” din Sibiu.

Pentru fondul gimnazial din Brad au dăruit cunună eternă inv. *Constantin Tipurița* din Vale, (lângă Săliște) pentru soția sa Măriuța r.p. la 16 Decembrie 1907 suma de 50 cor., *Dr. Nestor Oprean* adv. în Nagy Szt. Miklós pentru fiul său Iuliu Popi din Lipova 20 cor.; *Dr. Pavel Oprisa* și soția Eugenia, dir. gim. Brad, pentru mătușa lor Rozalia Cuteanu din Deva 10 cor. Jertfa curată fie binecuvântată!
Diracțiunea gimnazială.

Alegere de preot. Ni-s'e scrie, că Duminec în 30 Decembrie v. 1907 s'a efectuat în parohia *Șeica-mare*, sub presiunea domnului R. *Mircea*, protopresbiterul tractual, alegerea de paroh. Dintre cei 7 candidați a fost ales cu mare majoritate de voturi absolventul de teologie Pompeiu Morușca, acum inv. în Păclișa. Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

Răscumpărare de felicitări. Dl Dr. Ioan Borcia, profesor la școala civilă de fete a „Asociațiunii”, și-a rescumpărat felicitările pentru onomastica sa cu cor. 10, dăruite fondului „Masa învățăcelilor meseriași” al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

† **Petru Câmpian**, paroh în Vâlcelele rele, a răposat după un morb scurt de 3 săptămâni — în 11/I. n. d. a. la 6 ore. S'a înmormântat în 14/I. n. d. a. la 2 ore în cimiterul din loc. Il deplâng: Rozalia, ca soție, Aurelia, Stefania, Emanoil, Pompil și Gliceria, ca copii Zenovie Oana și Leonte Stoica, ca gineri. Odihnească în pace.

Mulțamita publică. Pentru Masa studenților dela gimnaziul din Brad, au intrat dăruiri dela următorii domni: *Cornel Lazar*, protopresbiter în Halmagiu, ca binefăcător pe viață 20 cor., *Mihail Veliciu* adv. în Chișineu f. a. n. 15 cor., *Cornel Novac*, preot Almaș, din taxa de binefăcător pe viață 10 cor. Primească profundă mulțamită!
Diracțiunea gimnazială.

Societatea „Steaua” din București a hotărât să tipărească, pentru a fi împărțită poporului din România, lucrarea dlui Dr. *Ioan Lupas* despre începuturile neamului românesc, apărută în biblioteca populară a Asociațiunii noastre.

Daruri aduse bisericii. Din comuna Cașolț ni se scrie, că s'au făcut pe seama bisericii de acolo următoarele daruri: Bucur Măglasiu a donat 100 cor., Radu Băncilă 20 cor., Ana Stan Buzdughină 9 cor., și Bucur Dancăș 10 cor. Toți aceștia sunt din Rașinari. A mai dăruit apoi și Ioan Muțiu din Cașolț 10 coroane.

Crăciun trist. Sărbii din Ungaria au obiceiul de a șterne pii pe jos în ziua de Crăciun. Acest obicei i-a fost fatal locuitorului Mladin Lugumerski din Zombor, căruia căzându-i lampa din mână, paelor s'au aprins și l-au ars de viu și pe el și pe soția sa.

† **Ioan Savu.** În ziua primă de Crăciun a fost înmormântat fruntașul plugariu din comuna Șulumberg, *Ioan Savu*, mort în etate de 70 ani. Decedatul a servit bisericii întâiu ca învățător, apoi ca cantor, peste 40 de ani. A fost membru și jurat în comitetul comunal și a fost membru în comitetul și sinodul protopresbiteral în multe rânduri. Il deplâng. jalnică soție Ana, fiii Moise, jude de tribunal în Deva, Ioan, preot în Veseud, și ficele Ana și Floarea. Fiei țărâna ușoară!

Își apără școala. În comuna Ticvanul-mic din comitatul Caraș-Severin (Banat) organele administrative au voit să înlăture inscripția românească de pe școală. Țărâni români, cari au clădit acest edificiu, s'au opus acestei dispoziții, ca fiind, după părerea lor, nelegală. Nici chiar după ce jandarmii au intervenit, Românii nu au lăsat să se pună pe școala lor inscripția ungurească. Școala a rămas deocamdată fără nici o inscripție.

Omor în biserică. După o știre din Monastir, primită la patriarhatul din Constantinopol, un comitagi bulgar a ucis în ajunul Crăciunului cu focuri de revolver patru persoane într-o biserică din Dragoș. Sigur, că era nebun.

Concert în Brașov. Concert și convingere colegială împreună cu testu și arangia corul bisericii „Sfintei Adormiri” din Brașovul-vechiu Duminec, în 6 Ianuarie st. v. (19 Ianuarie st. n.) 1908 (în ziua de Vbotează), în sala hotelului „Central” Nr. 1. Începutul la 7 oare seara. Venitul curat este destinat fondului „Corului bisericii Sfintei Adormiri” din Brașovul-vechiu. Contribuțiile peste prețul de intrare se primesc cu mulțamită și se vor publica.

Goană asupra cerșitorilor. Poliția din Palermo a luat măsuri aspre contra cerșitorilor. Acei cari se constată, că pot munci, sunt închiși, dacă sunt prinși cerșind. Din cauza aceasta mai multe sute de cerșitori s'au adunat în fața primăriei orașului, protestând în mod zgomotos contra măsurilor luate de poliție.

Soin nou de „agitatori”. Procurorul dela Kaposvar a intentat proces de agitație contra națiunii maghiare și a siguranței statului, mai multor săteni din o comună germană. Agitația a găsit o procuror în peniția pe care țărâni au adresat-o episcopului din Vespem, cerând să li se facă în limba germană serviciul divin în biserică.

La darurile de Crăciun, împărțite în localitățile Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu la 23 Decembrie vechiu între săracii noștri, au mai dat Nicolae Simtion, membr. onorar., Paul Muntean, colb. c. ș. r. penz., căpitani D. Herbay și G. Radeș, dna Iulia Dancăș, dir. școlii de menaj, C. Martea, funcț. la „Albina”, G. Dordea, sodal blănar (Bungard), Ios. Barbu, restaur., Vic. Pop, farmac., dna Veturia Tritaun, dna Ernestina Gundhard, domnișoara Ermina Franck, Ier. Spornic, fiecare câte 1 cor. I. Droci, protop. emer. (Merourea), Ios. St. Șiluliu, jude reg. penz., Iul. Meil, comers., Dr. A. Crăciunescu, N. Vătășan, Dr. I. Lupas, D. Cunțan, C. Dimian, profesori sem., I. Rebeș, funcț. la „Albina”, Moravetz, argintar și vice not. comit. Alex. Simonescu, fiecare câte 2 cor., Dr. At. Marienescu, membru al acad. rom., 3 cor.; Dr. Luc. Borcia, adv., elevele școlii de menaj. Dna Letiția Bologa n. Papiu, dn. Emilia Rațiu, dșoarele Dunca de Sajó, dșoara Sabina Brote, dșoara Aurelia Reou, Alexandru Deak, hornar, fiecare câte 4 cor., Dr. Carl F. Jickeli, comersant, Elevele interne ale școlii civile ale „Asociațiunii”, dna Elena Dr. Metianu (Zermești), fiecare câte 10 cor.; Victoria și Timotei Popovici, 2 cor.; frații Gregoriu și Pompiliu Verzariu, 3 cor.; dșoara Elena Petrașcu, directoară, și L. Ferencz, croitor, câte 5 cor.; covrigarii Ștefan Moga, 70, Petru Moga 50, Albert Ganther 40, Dorstenstein 41 cozonaci, dna Ioana Rebeș, 2 ferdele mere.

„Sacașana”, cassă de credit și economii în Ludoșul-mare își ține adunarea generală extraordinară Duminec, în 26 Ianuarie 1908 st. n. la 2 ore după amiază în localul societății din Ludoșul-mare cu următoarea program: 1. Deschiderea și constituirea adunării generale. 2. Modificarea unor dispozițiuni statutare. 3. Votarea regulamentului fondului de pensiuine al funcționarilor. În lipsa acționarilor recezuți la adunarea generală din 26 Ianuarie, conform §-lui 36 din statutele societății, adunarea generală se va ținea în 2 Februarie st. n. 1908 la 2 ore d. a. cu același program. Domnii acționari cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală sunt poțiti, conform §-lui 32 d n statute a și depute înaintea de adunare cu 1 ora acțiunile, resp. titlurile provizorice (certificatul de acții), scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari li reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa societății.

„Lucafaul”, revista literară din Sibiu, se ocupă în numărul duplu 23—24 din 1907, cu stilul instrucțiunii și circulației, ce consistorul din Sibiu și cel din Blaj au dat pentru organele lor subalterne în chestiunea executării legilor nouă școlare, și zice între altele:

„Aici ne vom mărgini a da... câteva specimene de limbă românească. Credem că din ele va putea detrage oricine învățătură” etc....

Încât ne privește pe noi (Sibienii) observăm, că „specimenele” înșirate nu au vre-o importanță deosebită. Pentru-că în cea mai mare parte sunt termeni introdusi în stilul nostru birocratic, încă mult înainte de zămislirea „Lucafaului”. Iar între stilul birocratic și cel literar, credem, că va face oare care deosebire și redacțiunea din chestiune.

Altcum, chiar erori de stil să fie unele, ceace ușor se poate întâmpla fiecăruia (cum arată și sublinierea de sus din textul „Lucafaului”), dar „magna

ingenia” (vorba dlor) nu se ocupă cu astfel de nimici în fața marelui pericol, ce amenință școala română!.. Numai Grecii din Constantinopol mai făceau astfel, când tunurile Turcilor băteau la porțile cetății. — Curat: Satul arde, baba se piatănă! Noi când vedem cu ce frază românească își începe „Lucafaul” lecția, a-nume: „Credem, că din ele va putea detrage oricine învățătură”, — nu putem reflecta altceva decât: Doftorul, vindecă-te pe tine!

Răscumpărare. Dl Dr. *Ioan Dobre*, catichet și funcționar consistorial și-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică cu 10 cor., date în favorul fondului pentru ridicarea monumentului lui Șaguna.

Episcop nou catolic. La Timișoara va fi numit episcop român-catolic în locul decedatului Dessewffy Sándor, canonicul și deputatul dietal din partidul popular *Csernoch János*.

Poșta ultimă.

Demonstrațiuni în Zagreb.

Noul ban al Croației, baronul *Rauch*, a fost primit Mercuri la gara din Zagreb de către autoritățile publice cu vorbiri de salutare, iar din partea mulțimei cu fluerături și strigări de „Abzug”, așa, că la salutul ce i-se adresase din partea corpului de funcționari nici n'a putut să răspundă.

Banul a urcat trăsură, împreună cu suita sa, și a pornit să meargă în oraș. S'a născut însă o învălmășală mare și un sgomot asurzitor, și trăsurile nu puteau să înainteze. La un moment dat au început să sboare pietrele prin aer, pe deasupra trăsurilor, și toate geamurile dela trăsurile au fost sparte.

Cu mare greutate și-a făcut drum trăsura banului, apoi celelalte, și au intrat în oraș, căci a întrevănit poliția și a resfrat mulțimea cu sabiile. Sunt mulți răniți și mulți arestați. Un domn din suita banului încă a fost rănit cu o peatră.

Pe noul ban l'au lăsat nepăsător aceste demonstrațiuni, și a declarat în fața unui gazetar, că va face el ordine în Croația și Slavonia!

Consemnarea contribuțiilor

ca răscumpărare a felicitărilor de Anul-nou pentru Muzeul „Asociației”.

Confirmăm cu mulțamită primirea următoarelor sume dela P. T. Domni: Ioanichie Neagoe, par., dir. de bancă. Român-Petru, Alexandru Nemes, jude reg. în p., Gherla, Dr. Stefan Morariu, adv., Cluj, fiecare câte 10 cor., dșoara Iconia Borea, Român-Petru 6 cor., Francis Cosma, Peăr 4 cor. 50 fileri. Alex. Mocsonyi, Birchiș 50 cor., Dr. Zosim Chirtop, Cămpeni 20 cor.; Dr. Nicolae Șerban, adv. și deputat dietal cu soția, Făgăraș, Dr. Enea Draia, advocat, Murăș-Oșorhei, câte 10 cor., Dr. Emil Târnavăanu, medic, Bran, Vasile Mica, proprietar, Someș-Odorhei, Dr. Iustin Pop, avocat, Deva, Nicolae Albu, senator orășenesc, Oena, Paul Muntean, locotenent-colonel în pens., Sibiu, Sebastian Olariu, protopop, Făget, fiecare câte 5 cor., Constantin Băilă, Sân-Petru (com. Torontal) 3 cor., Teofil Dragomir, proprietar, Lupoia, N. Comanicu, notar, Gurarâului, Florian Rusan, Alba Iulia), Iosif Goia, contabil, Sebeșul-săses, Ioan Simu, Arad, Ioan Marienescu, not., Ucea-infer., G. Negoescu, Buzeu-ung., fiecare câte 2 cor.

Sibiu, 10 Ianuarie 1908.

Prezidiul Asociațiunii:
Iosif Sterca Șuluțu.

Din public.†)

Mulțamite publice.

În scopul procurării instrumentelor la înființarea orchestrei în Câmpuri Surdue, învățătorul L. Suci, cu o parte a corului bisericesc, a colindat în ziua de Crăciun a. c. în Ilia-M. la acei preștiimați domni, cari denainte au iscălit o listă, ca formă de invitare.

Cu această ocaziune au binevoit a contribui: P. O. D. George Oprea, ppresb.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

5 cor., Iosif Csuts 10 cor., Ioanichie Olariu, tutor cere. 10 cor., Buda Mihai 2 cor., Petru Blaj 1 cor., Ciocan Mihai 2 cor., în biserică a adunat epitropia 16 cor. 28 fil., Iuliu Colibaș 4 cor., Demetria Dea 4 cor., Colibaș Ioan 2 cor., Florea Andronic 1 cor., Iosif Dimper 4 cor., Dumitru Colibaș 1. Petru 2 cor., Buda Petru 1. Mihai 3 cor., Cifra Partenie 2 cor., Mitru Suci 1 cor. Din Gothatea: D. Miron Oprean, preot 4 cor., Ioanichie Olariu, învăț. 4 cor. Din Gurasada: Iosif Olariu 2 coroane.

Suma incursă 79 cor. 28 fil. Din ea nu s'a cheltuit nimic. Completându-se la 80 cor. s'a depus deocamdată la „Însoțirea de credit” din loc.

Pentru toate aceste contribuiri primească preștiimații domni sinceră mulțamită.

Câmpuri-Surdue, la 26 Decem. v. 1907.

Ioan Budoiu
preot.

Incopereanul meu George I. S. Suci, întorcându-se din România prin Brașov, a cumpărat de aci 2 sfeșnice foarte frumoase de argint de China în preț de 24 coroane și un ochtoic cu litere latine, editura librăriei Ciurcu cu 2 cor. 30 bani și le-au dăruit îndată cum a sosit acasă sfintei noastre biserici — spre vecinica pomeneire a lui și a soției sale Elisaveta. Sfeșnicile după cererea donatorilor au fost așezate în sfântul altar pe prestol.

Dumnezeu să le primească această jertfă.

„Pre ceice iubesc podoaba casei tale preamărești Doamne cu dumnezească puterea ta.”

Pentru fapta aceasta creștinească le aduc și eu mulțamita mea sinceră.

Bundorf în 18 Dec. 1907.

Ioan Curta
paroh gr. ort.

Cărți și reviste.

„Lucafaul”, Nr. 23—24, a apărut cu următorul sumar: M. S. Rîmnicianu Giotto, D. M. Teodorescu: Casa lui Măzăr, V. Buta: Din popor, Octavian Goga: Iudita (poezie după I. Liss), I. Ciocărlan: Înmă de mamă (nuvelă), I. Agărbiceanu: Nepotrivi (nuvelă) Cronica: Teatrul nostru. Încă odată „Puterea întunerecului”. Solidaritate interconfesională. „Die Karpathen”. Expoziția de copii din Ilimbav. Bibliografie. Poșta redacției. — Poșta administrației. Ilustrațiuni: Giotto. Madonna din Ognisanti. Florența. — Niccolo Pisano. Prezentarea în templu. — Giovanni Pisano. Omorarea pruncilor. — Cimabue. Madonna de Rucellai. — Giotto. Renunțarea Sf. Francis la averile pământești. — Giotto. Ioachim la păstori. — Giotto. Întâlnirea Mariei cu Elisabeta. — Giotto. Plângerea lui Iisus. — Nașterea Sf. Ioan și darea numelui de către Zaharie — Giotto. Casatoria lui Sf. Francis cu sărăcia. — Expoziția de copii din Ilimbav: Mamele cu copii premiați. Primul premiat la expoziția de copii din Ilimbav.

Anunț literar. Revista „Viața literară și artistică”, intrând în anul al III-lea de existență, va apare de aci înainte în editură proprie, cu un format mai mare și cu colaborarea mai multor forțe literare independente, tratând toate chestiunile culturale la ordinea zilei. Abonamentul anual (pentru Ungaria) 7 lei. A se adresa dlui Virgil Ciocler, publicist, str. Fetei Nr. 13, București. Revista apare în fiecare săptămână în 8 pagini, format folio.

Teatru.

Sâmbătă: *Eia tolles Mädel*, operetă.

Creșterea dinților la copii

cauzează de muțori greutăți. O ușurință pentru acestea este Emulsiunea lui SCOTT. „Scott” desvoaltă apetitul, aduce putere și sănătate și produce micuțului

Veritabil numai cu această marcă — Pescarul — ca semn de garanție al esenței de pește al lui SCOTT.

dinți albi și tari.

Emulsiunea lui Scott are gust bun și dulce încât toți copiii o iau cu plăcere, regulează mistuirea, liniștește nervii și aduce atât copiilor cât și părinților nopți liniștite, neturburate.

10 (276) 3—4

Prețul unei sticle originale C. 2-50.
De cumpărare în toate farmaciile.

An nou fericit

dorește tuturor cunoșcutilor săi valoroși

Carol Halmen

inspectorul băncii generale de asigurare mutuală „Transilvania” în Sibiu,

[4] 1—1

Str. Cîsnădiei 28.

„VOILEANA”, cassă de economii, societate pe acțiuni în Voila.

Domnii acționari ai cassei de economii „Voileana”, societate pe acțiuni în Voila, se invită la a

IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Voila, la 23 Februarie st. n. 1908 la 2 oare d. p. în localul băncii.

Obiectele la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii și al com. de supraveghiere despre gestiunea societății pe anul 1907.
2. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1907.
3. Distribuarea profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezent pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

NB. Domnii acționari, cari în senzul §-lui 17 din statutele societății voesc a lua parte la adunarea generală în persoană, sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până în 22 Februarie st. n. 1908 la 12 oare a m. la cassa societății.

Voila, în 10 Ianuarie 1908.

[3] 1—1

Direcțiunea.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1907.

Activa—Vagyon.	Mérleg számla 1907. December hó 31-ével.	Pasiva—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în num. — Pénztár készlet	13,189.77	Capital — Alapítóke	120,000.—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	465,443.60	Vársat — Befizetett	82,016.—
Credite cambiale hipotec. — Jelzálog kölcsön	39,728.—	Depuneri — Betétek	336,055.21
Mobilier — Felszerelés	897.97	Fond de rezervă — Tartalék alap	27,584.47
Diversi debit. — Különféle adósok	1,412.26	Cambii reescontate — Visszleszámitolt váltók	50,682.—
		Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	30.—
		Interese transitorii — Átmeneti kamatok	13,541.30
		Profit curat — Tiszta nyereség	10,762.62
	520,671.60		120,671.60

Contul Perdere și Profit.

Spese—Kiadás.	Veszteség és Nyereség számla.	Venite—Bevétel.	
	K f	K f	
Interese la depuneri — Betéti kamatok	14,182.08	Interese de escont — Leszámitolási kamatok	27,914.39
Interese de reescont — Visszleszámitolási kamatok	4,831.94	Interese de întârziare — Késedelmi kamatok	6,734.95
Spese de birou — Irodai költségek	1,294.22	Interese hipotecare — Jelzalogos kamatok	2,551.90
Salare — Fizetések	2,408.—	Interese hipotec. rest — Jelzalogos késedelmi kamat.	18.60
Marce de prezentă — Jelenléti díjak	230.—	Taxe de transcrieri — Átirási díjak	136.—
Dare directă și arunc — Egyenes és pótdó	1,770.51		
10% după interese de depuneri — 10% betéti kamat után	1,427.21		
Chirie — Házbér	200.—		
Competințe de timbru — Bélyeg illeték	149.49		
10% amortizare din mobilier—10% törlesztés felszerelésből	99.77		
Profit curat — Tiszta nyereség	10,762.62		
	37,355.84		37,355.84

Voila, în 31 Decembrie 1907.

George Vasu m. p.,
președinte-cassar.

Leon Solomon m. p.,
v.-președinte.

G. Vasu m. p.,
contabil.

Membrii în direcțiune:

G. Dobrin m. p.

Dr. O. Vasu m. p.

V. V. Mușiatu m. p.

I. Dobrin m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat Contul prezent și l'am aflat în deplină consonanță cu registrele, cari au fost purtate în ordine.

Solomon Făgărășian m. p.

Ioan Dejenariu m. p.

Ioan Prescurea m. p.

Trandafir Dragomirescu m. p.

Ioan Moian m. p.

Propunerea direct, referitor la împărțirea profitului curat de K 10,762.62.

1. 5% dividendă la acționari . . . . . K 3,344.02
2. Fondului de rezervă . . . . . „ 6,157.46
3. 8% Tantiemă direcțiunii . . . . . „ 593.48
4. 4% Tantiemă comitetului de supraveghere . . . . . „ 296.74
5. 3% Tantiemă funcționarilor . . . . . „ 222.55
6. 2% Pentru scopuri filantropice și anume:
  - a) Bisericeii greco-orientale din Voila . . . . . 100.—
  - b) Bisericeii greco-orientale Sâmbăta infer. 48.37

Total . . . . . K 10,762.62

Direcțiunea.

Redactor responsabil Teodor. V. Păcățian.

Hirdetmény.

A nagyszabeni kir. törvényszék közre teszi, hogy Szabeny vármegyébe kebeleztetett Nagyszab község határába és elpusztult szőlők területék részleges tagosítás elrendelése iránt Gierlich Tamás és stb. érdek társa ottani lakosok kérvénye folytán a tárgyalást elrendelte, és ennek határnapjával 1908. évi február 26-án dél el. 9 órakor a nagyszab községi irodába kitűzte.

Ezen tárgyalásra az összes érdekelt szőlő birtokosok, azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy az arra meg nem jelenő birtokosok a tagosításba beleegyezőknek fognak tekintetni.

Kelt Nagyszabon a kir. törvényszék mint polgári bíróságnak 1907. december 24-én tartott üléséből.

Dr. Kemény
elnök.

Dezső
jegyző.

11600/907. sz.

[2] 1—1

Versenytagyalási hirdetmény.

Szabenyvármegye közgyűlésének 1907. évi október 7-én kelt 513 sz. határozata alapján Szabenyvármegye területén átvonuló törvényhatósági közutak fentartásához 1908. 1909. és 1910. években szükséges kavic szállításának biztosítása végett zárt ajánlati versenytagyalás hirdettetik, mely folyó évi január 31-én d. e. 10 órakor a vármegye ház kistermében fog az ajánlattevők jelenlétében megtartatni.

Felhivataknak ennél fogva vállalkozni óhajtók, hogy kellően felszerelt zárt ajánlataikat a fent jelölt időpontok nálam annál inkább igyekezzenek beadni, mivel később érkezett ajánlatok ugy szintén a távirati uton érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A szállítás 5 csoportra van beosztva és az ajánlatok ezen csoportok szerint külön külön teendők s a vállalat is csoportonként fog kiadni.

Ezen kívül külön vállalat tárgyat képezi a mohi kőbányából szállítandó kavic előállítás.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban adandók be s a borítékra ráírandó azon csoport neve, amelyikre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban kapható felosztási kimutatási minta szerint teendők meg, megjegyeztetvén, hogy a felosztási kimutatásban minden egyes kilométer mellé az ajánlott ár számmal és betűvel kiírandó. A vállalat oda ítéltése az árlejts napjától számított 30 napon belül fog megtörténni s az ajánlattevők ajánlataikkal ez időpontig kötelezettségben maradnak.

A beérkezett ajánlatok közt az ajánlott árakra való tekintet nélkül a szabadon választás fentartatik.

A csoportonként ajánlott árakra való tekintet nélkül a szabadon választás fentartatik.

A csoportonként ajánlott árak összegének 5% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a helybelyi kir. adóhivatalnál teendő le és a befizetést igazoló letéti nyugta csatolandó az ajánlathoz.

A szállítási szerződési minta, részlet-s feltételek és a felosztási kimutatás valamint a kavic minták az államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt átvehetők, illetve megtekinthetők.

Nagyszabon, 1908. évi január hó 8-án.

Reisenberger
alispán.

Hirdetmény.

A nagyszabeni kir. törvényszék közre teszi, hogy Szabenyvármegyebe kebeleztetett Szelindek község határába és elpusztult szőlők területe részleges tagosításának elrendelése iránt Hallmen Márton és 140 érdek társa ottani birtokosok kérvénye folytán a tárgyalást elrendelte s annak határnapjával 1908. évi február hó 24-ik napját d. e. 9 órakor a szelindeki községi irodába kitűzte.

Ezen tárgyalásra az összes érdekelt szőlő birtokosok azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy az arra meg nem jelenő birtokosok a tagosításba beleegyezőknek fognak tekintetni.

Nagyszabon, a kir. törvényszék mint polgári bíróságnak 1907. évi december hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Kemény
elnök.

Csegezy
jegyző.

VASILIE BANN

SIBIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

in casa sa proprie „La Cizma roșie”
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru
provinciile comandele se trimit reco-
mandate, la caz de nu corăspund, se
primesc îndărăpt în schimb. [90] 39—

in cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler
Erste Rebenveredlungsanlage
recunoscută deja de ani ca cea dintăiu
și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Medias, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată!
Lista pentru prețuri conține scrisori de
recunoștință din toate părțile țării Prin
urmare se poate fiecare proprietar de
vie, înainte de a face comanda, incre-
dinta despre promptudinea firmei și
bunătațea materialului. [307] 22—40

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu
(Nagyszabon) se pot procura

sigile pentru oficii

parohiale, protoprezbiterale și alte oficii, cu
prețul de 4 cor. cu cruce sau biserică în
mijloc 5 cor. 40 fil., cu hramuri sau alte
emblem: 8 cor., plus porto postal 60 fil.
cu ramburs 70 fil.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (146) 10—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane